

دیپلماسی دفاعی؛ حیات تا بلوغ

مؤلف:

وحید ریاضی

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۱

سرشناسه	ریاضی، وحید، ۱۳۴۴ -
عنوان و نام پدیدآور	Riazi, Vahid
مشخصات نشر	دبیرلماسی دفاعی؛ حیات تا بلوغ/مؤلف وحید ریاضی.
مشخصات ظاهری	تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس، ۱۴۰۱.
شابک	۲۳۹ ص: نمودار (رنگی).
وضعیت فهرست نویسی	۷۰۰۰۰۰ ریال 7-13-5350-622-978:
یادداشت	فیبا
موضوع	دبیرلماسی
موضوع	Diplomacy -- Religious aspects -- اسلام -- جنبه‌های مذهبی -- Diplomacy
موضوع	ایران -- روابط خارجی
	Iran -- Foreign relations
	ایران -- سیاست نظامی
	Iran -- Military policy
شناسه افزوده	ایران. ارتش. دانشکده فرماندهی و ستاد. انتشارات دافوس
شناسه افزوده	Staff College. Dafoos Publisher & Iran. Army. Command
رده بندی کنگره	JZ۱۴۰۵
رده بندی دیویی	۳۲۷/۱۰۱
شماره کتابشناسی ملی	۹۰۳۳۵۱۹
اطلاعات رکورد	فیبا

عنوان: دبیرلماسی دفاعی؛ حیات تا بلوغ

مؤلف: وحید ریاضی

صفحه آرایی: حسین بیگدلی شاد

طراح روی جلد: میلاد فرهادی

ناشر: انتشارات دافوس

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۲۳۹ص

تاریخ نشر: ۱۴۰۱

چاپ اول

چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۷۰۰,۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس

www.casu.ac.ir

تلفن: ۶۶۴۱۴۱۹۱ - ۶۶۴۷۰۴۸۶ - ۰۲۱

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلف می باشد.

کلیه حقوق برای محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

۱۳	پیشگفتار
۱۶	مقدمه
۲۱	فصل اول شکل‌گیری دیپلماسی
۲۴	دیپلماسی
۲۵	جرایی و ماهیت دیپلماسی
۲۶	دیپلماسی و فلسفه ارزش‌ها
۲۷	دیپلماسی عمومی
۳۲	جهانی‌شدن، سیاست جهانی و دیپلماسی
۳۳	دیپلماسی سنتی و دیپلماسی عمومی
۳۷	ابعاد دیپلماسی عمومی
۳۸	مدیریت اخبار و اطلاعات
۳۹	ارتباطات راهبردی، ایجاد یک تصویر مطلوب
۴۰	برقراری روابط پایدار و درازمدت
۴۰	کارکردهای دیپلماسی عمومی
۴۰	رابطه‌سازی
۴۲	مدیریت تصویر
۴۳	اعتباربخشی
۴۴	دستاوردهای دیپلماسی عمومی
۴۴	سیاست خارجی و دیپلماسی عمومی
۴۵	دیپلماسی عمومی و قدرت نرم
۵۱	دیپلماسی عمومی جمهوری اسلامی ایران
۵۶	ارزش‌های بنیادین دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران
۵۷	آرمان‌های اساسی جمهوری اسلامی ایران در نگاه دیپلماسی
۵۸	چالش‌های دیپلماسی عمومی جمهوری اسلامی ایران در عصر جهانی‌شدن
۶۰	منابع و مآخذ
۶۰	منابع فارسی
۶۳	منابع لاتین

۶۷	فصل دوم دیپلماسی از نگاه اسلام
۶۹	هستی‌شناسی
۷۱	معرفت‌شناسی
۷۳	مبانی دینی
۷۸	اصول و مبانی سیاست خارجی اسلام
۷۹	مهم‌ترین ابزارهای دیپلماسی در اسلام
۷۹	ابزار سیاسی (مذاکره باسفیران و نمایندگان)
۷۹	ابزار تبلیغاتی - فرهنگی
۸۰	ابزار حقوقی انعقاد پیمان‌ها و قراردادها
۸۰	ابزار اقتصادی دیپلماسی اسلام
۸۰	ابزار تألیف قلوب
۸۲	ابزار بشر دوستانه عتق و فکم رقبه
۸۲	ابزار نظامی جنگ
۸۳	پدیدارشناسی و الزامات دیپلماسی اسلامی
۸۳	پدیدارشناسی
۸۴	پدیدار متافیزیکی دیپلماسی اسلامی
۸۷	پدیدار مکانیکی دیپلماسی اسلامی
۸۸	پدیدار اطلاعاتی دیپلماسی اسلامی
۹۲	الزامات پدیدارشناسی اسلامی
۹۶	رهیافت
۹۷	منابع و مآخذ
۹۷	منابع فارسی
۹۹	منابع لاتین
۱۰۱	فصل سوم حیات دیپلماسی دفاعی
۱۰۳	علت‌شناسی پیدایش و حیات دیپلماسی دفاعی
۱۰۷	فلسفه دیپلماسی دفاعی
۱۰۸	نظریه‌های مطرح در دیپلماسی دفاعی
۱۰۸	پارادایم رئالیسم در عرصه دیپلماسی دفاعی

در زمان‌های پیشین، روابط کشورها تنها در میدان‌های کارزار شکل می‌گرفت و جنگ، تنها راه حل اختلاف جهانی به شمار می‌آمد. از ایزرو، کشور قوی‌تر با اتکا به قدرت خویش کشور کوچک‌تر را به اطاعت و انقیاد از خود وادار می‌کرد. با فراهم آمدن شرایط توسعه بین‌المللی و افزایش همکاری‌های گوناگون میان کشورها و ملت‌ها، به تدریج زمینه‌های نوینی برای رفع مسالمت‌آمیز مناقشات فی‌مابین آن‌ها پدیدار شد. امروزه با توسل به ابزار جدید رفع اختلاف، جامعه بین‌المللی اعمال قدرت را به عنوان راه حل اختلاف میان کشورها و ملت‌ها محکوم می‌کند. با ارتقای آگاهی سیاسی در سطح بین‌المللی و رشد افکار عمومی ملت‌های جهان، کاربرد شیوه‌های دیپلماتیک در حل و فصل مسائل میان کشورها بیشتر ملموس می‌شود. تا جایی که امروزه مردم دنیا صلح و سعادت را بیشتر در سایه استفاده از روش دیپلماسی محقق می‌دانند. به همین لحاظ، هر کشوری تلاش دارد تا با استفاده از مهم‌ترین ابزار سیاست خارجی، یعنی دیپلماسی، بتواند منافع ملی خود را در نظام بین‌الملل تأمین کند؛ بنابراین، ملاحظه می‌شود که در شرایط کنونی نظام بین‌الملل، دیپلماسی جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده است؛ به گونه‌ای که کشورها و دولت‌ها با انگیزه‌های گوناگونی، نظیر اجتناب از جنگ و خطومت، توسعه طلبی، کسب امتیازات و اعمال نفوذ بیشتر، جلوگیری از گسترش بحران و حفظ وضع موجود، تلاش می‌کنند تا با کم‌ترین هزینه، بالاترین منفعت و مطلوبیت را به دست آورند؛ اما از آنجایی که تنوع و دامنه موضوعات در عصر کنونی (دیپلماسی) وسیع و گسترده است، به همین دلیل، ضرورت دارد نهادهای گوناگون در دستگاه حکومتی همکاری‌های بین خود را افزایش دهند تا بتوانند در عرصه بین‌المللی با همکاری دستگاه سیاست خارجی آن‌را به سرانجام برسانند.

به تعبیری، در دوران معاصر، دیگر این باور وجود ندارد که فقط دیپلمات‌ها وظیفه تأمین منافع و امنیت ملی یک کشور را بر عهده دارند، بلکه با توجه به عواملی، چون بسط و گسترش روابط بین‌المللی، تحولات در حوزه علم و فناوری، توسعه وسایل ارتباط جمعی، مبادلات اقتصادی، مالی و تجاری، اهمیت یافتن افکار عمومی، ابزارهای گوناگونی در عرصه دیپلماسی در جهت تحقق منافع و امنیت ملی، در اختیار کشورها و دولت‌های متبوعه قرار دارد. به سخن دیگر، دیپلماسی دارای ابعاد گوناگونی چون دیپلماسی‌های سیاسی، اقتصادی، عمومی، فرهنگی، رسانه‌ای و دفاعی شد. به همین منظور، ضرورت همکاری نهادهای گوناگون در دولت دو چندان شد تا هر یک از

آنها در حیطه مأموریت خود بتوانند در عرصه بین‌المللی در جهت تأمین منافع و امنیت ملی، با همکاری دستگاه سیاست خارجی اقدام کنند.

از طرفی تدابیر عالی‌ترین مقام هر کشوری، برای نظام سیاسی آن جامعه دارای شأن و اهمیت ویژه‌ای است. به هر حال جایگاه و شخصیت این افراد، به دیدگاه‌های آنها ارزش ویژه‌ای اعطا می‌کند. در جوامعی که این افراد دارای شخصیت فرهمند باشند، منویات آنها بیان‌کننده خط‌مشی آن جوامع تلقی می‌گردد. این گونه از افراد با ارائه رهنمودهایی، راهبری جامعه را عهده‌دار بوده و با ایجاد انگیزه و ترغیب و هدایت فعالیت‌ها، در راه تحقق اهداف و آرمان‌های جوامع تلاش می‌نمایند. افکار و ایده‌هایی که واجد خصایص یادشده باشند، بی‌گمان ساختارها و روندهای جامعه را در کنار نخبگان فکری و ایزاری تحت تأثیر قرار خواهند داد. در جمهوری اسلامی ایران، حضرت امام خامنه‌ای مدظله العالی با توجه به در اختیار داشتن فرماندهی کل قوا، بر خوررداری از بصیرت و دوراندیشی، داشتن شناخت عمیق از جامعه، نظام اسلامی، شرایط منطقه‌ای و بین‌المللی، در عرصه‌های گوناگون به خصوص امور دفاعی، دارای نظام فکری مشخصی هستند که آشنایی با آن می‌تواند در ماهیت دیپلماسی دفاعی و جهت‌دهی به آن نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا نماید. از طرفی نیروهای مسلح در کلیه کشورها دارای کار ویژه برقراری امنیت و دفاع در مقابل با هرگونه تجاوز را دارند، لیکن در کشورهای گوناگون کار ویژه‌های دیگری نیز بر آن مزید گردیده که بر اساس ایدئولوژی حاکم متغیر بوده و می‌تواند صورتی تهاجمی در جهت توسعه سلطه و کسب منافع ملی، منابع تولید، بازار و... به خود بگیرند.

در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران کار ویژه اصلی آن بر گرفته از قانون اساسی و فرماندهی معظم کل قوا همان دفاع و برقراری امنیت است. لیکن به لحاظ جغرافیای انقلاب اسلامی حوزه عملکردی نیروهای مسلح محدود به جغرافیای سیاسی کشور نبوده و لذا با گسترش عقاید رهایی بخش انقلابی این محدود با توسعه روزافزون روبه‌رو است که وجود نیروهای مسلحی کارآمد که علاوه بر توانمندی‌های لازم و بهره‌مند از فناوری‌های مناسب بایستی خود به‌عنوان سفیر انقلاب در جای جای دنیا در تعامل با سایر هم‌پیمان و برادران دینی فعالیت نمایند و لذا بر خوررداری از دیپلماسی فراگیر دفاعی و درخور برای نیروهای مسلح امری ضروری و لازم می‌باشد.

دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران، در راستای اجرای فرامین فرماندهی کل قوا حضرت امام خامنه‌ای مدظله العالی در راستای جهاد تبیین و آگاهی‌بخشی به مخاطبان درباره

دیپلماسی دفاعی انقلاب اسلامی، تألیف کتاب دیپلماسی دفاعی حیات تا بلوغ را در دستور کار مطالعات پژوهشی خود قرار داد که نتایج در قالب کتاب حاضر جهت بهره‌برداری خوانندگان منتشر می‌شود. امید است صاحبان فکر و اندیشه با تفکر و تعقل در این موضوع با مشارکت و ارائه نقطه نظرات خود، نویسنده کتاب را در رسیدن به اهداف تعیین شده یاری نمایند. بدیهی است ضمن ارج گذاری به تمام نظرات و ایده‌های وارده و قدردانی از همه کسانی که در این مهم یاری گر خواهند بود، هرگونه نظر و پیشنهادی که باعث غنای این مجموعه و اصلاح و تکمیل در چاپ‌های بعدی شود، به گرمی استقبال و بهره‌برداری خواهد شد.

فرمانده دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

www.ketab.ir